

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belkőzp-utca 33-ik szám.

Egy négyszög centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reklam sora 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.

Nyilvántartási díjak:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca végén a (Mária-főház) hová a lap szel-
lomi részét illető közlemények címzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egyes évre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt. v. 8 korona
8 frt. v. 16 korona. 1 hóra 1 frt 50 kr. v. 8 korona

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Telefon sz: 9.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Telefon sz: 9.

Bécsi öklök.

Kolozsvárt, decz. 13.

Eddig csak ott a monarchia má-
sik államában működtek a bécsi ök-
lök, még pedig elég élénken és méltó-
magokra vonták a világ figyel-
mét. Most csak képtelen öklözlöknek
elének és összeszorított kezekkel fe-
nyegnek. Különösen a bécsi lapok
terik a lármadobot és szidalmazzák
magyar függetlenségi párt törekvé-
sét, a mely gazdaságilag az ország kü-
lönállását kívánja.

Feltűnő különben a dologban az,
hogy a bécsi lapok eddigelé a külön-
szakadást zengtek dicsőnek és most
egyszerre rémülve veszik észre, hogy
bizony nagy boldogtörő cselekedtek. Ők
azt hitték, hogy a külön állással min-
t gyöngyözték meg, s csak most lát-
ják, hogy Ausztria súlyos a végve-
szélybe. Azonban most már nem le-
het segíteni a dolgon. A kiegyezést
csak a legkirívóbb törvénysértéssel
lehet meghosszabbítani. Mert hiszen
egykedéshez két félre van szükség,
de az egyik fél, az alkotmányos Ausz-
tria hiányzik. Tehát kivel akar és
kivel köthet a kormány kiegyezést?

Hanem azért, most már az újabb
bécsi felfogás szerint, Bánffy csak kösse
meg a kiegyezést.

Mit, kiált fel a bécsi sajtó össze-
szorított ököllel, — a magyar függet-
lenségi párt nem akarja? Önálló vámtér-
ületet kíván. Jól van, de akkor
próbálja csak eladni Bécsben a buzá-
ját, borát. Majd olyan magas vámot
vetünk rá, hogy a magyar gazda tönk-
re megy.

A Bánffy lapok pedig erre a rém-
mesére megborodva kiáltják: ime az
ellenzék tönkre teszi Magyarországot,
mert a kedves kiegyezést megakarja
tagadni.

Azonban nem kell félni Bánffy
lapjainak. A helyett gondolkozzunk egy
kiss!

Szó sincs róla, — az osztrák sze-
retne fölfalni. Nem is olyan új dolog
ez az étvág. Szeretne úgy megvá-
molni, hogy recsegjen a magyar oldal-
borádja. Csak hogy kettőn áll a vásár,
aztán meg valami más is.

Ha megvámolja magasan a mi
buzánkat, bizony mi is magasabb áron
adjuk s így Ausztria iparos népe drága
kenyérrhez jut. De hát mi lesz az ő
iparcikkjeivel? Németországnak, Ang-
liának, Franciaországnak nem kell az ő
iparcikkje. Van azoknak külföld, mint
az osztráknak. Tehát a nagy fenyegető
ránk van utalva egészen. Az osztrák
iparcikkje csak Magyarország a
fogasztója, legalább a legnagyobb con-
tingensét az osztrák gyárilap cik-
keinek ide portálják és ha mi is úgy
meg találjuk vámolni, hová lesz szegény
Ausztria?

De ettől eltekintve, ha iparilag
szegényesen vagyunk is berendezkedve,
még mindig gyönyörű igényeket ki elé-
gíthet a mi iparunk és valahogy meg-
élünk a magunkból is. Ez pedig a
magyar ipar felvirágzását jelentené,
mert mihelyt a magyar közönség ma-
gyar gyártmányokat vásárol, kétségtel-
en a magyar ipart emeli igen rövid
idő alatt a tökéletesedés magaslatára.
— Nálunk fejlődhetik a gyárilap ügy,
hogy szükségleteinket kielégíti, — de
mit csinál az osztrák?

Miből teremtetnek sok millió gyár-
munkásainak kenyere. Hol a föld, a
melyik megtermi a buzját.

Elvégre a mi buzánk világszerte
ismeretes és keresett cikk. Tehát ka-
punk piacot annak másfelé is. De hol
kap piacot az osztrák az ókárhán-
szor slendrián ipar cikkének?

Azért hát ne tessék fenyegetni,
mert a magyaroknak megijedni okanem
lehet. Különben is olyan ez az osztrák
vészlárma, a mi igen komikus. Először

ők hangoztatták a gazdasági külön-
válást, s most már ők lármáznak
miatta. Nekünk mutogatták a mu-
must, a mitől most ők ijedtek meg.

Ime ide zsugorodott a híres osz-
trák szájhóskodás. Így ijedtek meg a
magyar ellenzék azon kijelentésétől,
mely szerint az cagaszkodik a törvé-
nyek parancsához.

Ezt a parancsot pedig Bánffynak
nehéz lesz megszegni, elferdíteni és az
osztrák érdekekért kijátszani.

A provizorium a pénzügyi bizottságban.

Budapest, decz. 11.

A képviselőház pénzügyi bizottsága mar-
elfogadta a második provizoriumról szóló tör-
vényjavaslatot a nemzeti párt módosításával,
mely annak a kimondását javasolja, hogy a
kormányrendeletek a törvényhozásnak, ha
együtt van, 14 nap alatt, ha együtt nincs,
összeülése után azonnal bemutatandók s ér-
vényűk 1898 december végével mindenesetre
megszűnnek. A javaslat ellen csupán a függet-
lenségi pártiak szözltek, a néppárt a nem-
zeti párt álláspontjára helyezkedett s a ja-
vaslatot megszavazta. A részletes tudósí-
tás ez:

A képviselőház pénzügyi bizottsága Ti-
szta Kálmán elnöklése alatt tartott mai ülés-
ében tárgyalta a vámtér- és bankügynek, va-
lamint ezekkel összefüggő némely kérdésnek
ideiglenes szabályozásáról szóló törvényja-
vaslatot.

Pulszky Ágost előadó ismertetéi a tör-
vényjavaslatot és elfogadásra ajánlja.

Gulner Gyula: Előttünk a kényszer-
helyzet s kötelességünk modus vivendi ta-
lálni. Ha pusztán pártpolitikai szempontból
indulna ki, meg kellene tagadnia a törvény-
javaslathoz való hozzájárulást; azt tartja
azonban, meg kell szavazni a provizoriumos
javaslatot, mely csak a létező viszonyokat
tartja fenn addig, míg elérkezik az ideje a
megfelelő végleges rendelkezéseknek s azért
is, mert a mostani bizonytalan helyzetnek
véget kell vetni s mert ha bárki lenne ma a
kormányon, nem járulhatna az országgyűlés-
hez más előterjesztéssel.

A máj. 1-éhez kötött rendelkezésben
helyes dolgot lát s megjegyzi, hogy az 1867.
tez. 68. §-a alatt nem érthet mást, mint
Magyarország önálló gazdasági rendelkezését.
A rendeleti uton való intézkedésre vonatkozó
fölkeltőmázasra azonban, a 3-dik § utolsó
bekezdésére nézve alkotmányjogi szempontból
aggályai lévén, javasolja annak kimondását,
hogy a rendeletek a törvényhozásnak, ha
együtt van, 14 nap alatt, ha együtt nincs,
összeülése után azonnal bemutatandók s ér-
vényűk 1898 december végével mindenesetre
megszűnnek. Ő és elvtársai a módosítás elfo-
gadásához kötik a törvényjavaslatnak általá-
nosságban való elfogadását.

Bánffy Dezső báró miniszterelnök: A
kormány azt az utat követte, melyet az or-
szág érdekeinek szempontjából a legcélsze-
rtűbbnek tartott. Nem is a kormány valamely
mulasztása, hanem a voltuk szövetséges ál-
lam helyzete okozta azt, hogy az új törvény-
javaslatot be kellett nyújtani. De igaz van
előtte szólóknak abban, hogy oly kényszerhely-
zet előtt állunk, a mely parancsolólag szabja
meg, hogy a törvényt kellő időben megál-
kossuk. Csak köszönetet mondhat azért, hogy
előtte szóló erre az álláspontjára helyezkedett
s hogy pártpolitikai szempontoknak eléje he-
lyezte az ország javát, mondhattunk létkérdé-
sét. A javaslatba hozott módosítások hozzá-
járul, mert az nem ellenkezik a törvényja-
vaslat álláspontjával s csak olyasmint kíván, a
mi a kormányban is intenciójában kellett,
hogy legyen.

Kossuth Ferenc: Ha egy párt harmincz
év óta önzentlenül vallott elvei mellett meg-
áll, hazafias szándékát senki sem vonhatja
kétségbe, sőt méltán ítélnék el, ha éppen
akkor tennék le a zászlót, a midőn kilátás
nyílik elvei legalább egy részének megvaló-
sulására. — Törvényesítést lát a javaslatban,
mert az 1867. XII. t.-cz. nem ismer oly
szakaszt, a mely kimondaná, hogy a határo-
zott időre kötött szerződés ékéknt meg lenne
hosszabbítható. Ily világos törvénysértésre
nincs is ok, mert a törvény világosan ki-
mondja, hogy ha Ausztriával a megegyezés
nem sikerül, visszazár Magyarországra az a
jog, hogy saját akarata szerint intézhessen
gazdasági ügyeit, már pedig nem teheti azt,
ha akaratának érvényesítése a szomszéd ál-
lam hozzájárulásától függ. A törvény 68-ik
§-a csak az önrendelkezést értette, ez pedig
nem az. Ha az ország a joggal élve, fölál-
lítja az önálló vámtérületet, ez nem jelenti a
vámháborút, sem pedig azt, hogy a kormány-
nak a szükséges előkészületekre az idő meg-
adassék. De az idő megadásának más alapon
kellene történni; utasítani kellene a kormányt,
hogy kezdje meg a tárgyalásokat az osztrák

kormányval a státuskvó bizonyos időre való
föntartása iránt, de csak miután mára tör-
vényben kimondták, hogy az önálló vámtér-
ület felállíthatik. Vannak módok arra, hogy
az átmeneti megalkodást kikerüljük az or-
szág érdekeinek megóvásával s e mellett a
törvények tiszteletben tartásával. A külön
bank felállítására esetleg is lehetne a részvé-
nyek bizonyos számát az osztrák-magyar bank
számára fönttartani, a mi kiárna ennek el-
sőségsé magatartását.

Első kötelessége a törvény alapjára
állni s csakis ez történnék annak kimondá-
sával, hogy az önálló vámtérület és nemzeti
bank fölállíthatik s a kormány utasíttatik,
hogy az előkészítés czéljából kezdje meg a
tárgyalásokat az osztrák kormányval a stát-
uskvóval bizonyos időre való föntartása iránt
s indítson tárgyalásokat oly egyezménynek
kötése tárgyában, a minőket független ál-
lamok szoktak egymással kötni, világos kijel-
entésével annak, hogy a vámháborút ki akar-
juk kerülni.

Lukács miniszter: Kossuth Ferencz félre-
értette egy a törvényjavaslatnak, mint az
1867. XII. törvényeknek rendelkezéseit,
mert nem szerződésnek, hanem állapotnak a
fönttartásáról van a törvényjavaslatban szó,
függetlenül attól, hogy a másik állam mit
tesz. Ideiglenes dispozició ez, a mely telje-
sen megfelel az 1867-iki törvény 68-ik
§-ának, mert az önálló rendelkezést mond ki,
ebben a javaslatban pedig semmi egyéb nincs,
mint az önálló rendelkezés dekretálása. A
kérdéses szakasz nem föltétlenül követeli meg
az önálló vámtérületet és bankot, hanem csak
azt, hogy az önálló rendelkezés az ország
önálló érdekeinek megfelelő módon történiék.
Nem vonja kétségbe, hogy az előtte szólót
és társait csakis hazafias tekintet s nem
egyéb okok vezérlik.

Ebből azonban az következik, hogy
meggyőződésük szerint Magyarország jóléte
attól függ, hogy minden körülmények közt
önálló vámtérület és bank legyen. Szó se-
mbe öhajt nézni a kérdésnek és tüzetes fej-
tegetéssel mutatja ki, hogy a mint közga-
dasági viszonyaink ma állanak, nem a vámtér-
ület, hanem a vámközösség áll az or-
szág gazdasági érdekeiben, s hogy sok tekint-
etben illuzóziának a külön vámtérülethez
finansziális szempontból fűzött várakozások
is. A mi a bankot illeti, nem tagadja szóló,
hogy lehet Magyarországának ezt fölállítani,
mert meg van hozzá a joga és ereje is, csak
hogy az ékéknt előálló helyzet aligha lenne
jobb az eddiginél. Külömben is az osztrák-
magyar bank irányunkban minden kötelezett-
séget teljesítette, arra, hogy vele szakítsunk,
semmi okunk sincs az új szervezeten meg a
formai kollektivitások is elimináltak s
teljes mértékben keresztül vitetett a paritás.
Van azonfelül még egy szempont, a valuta-
rendezés szempontja, a mely nemcsak nem
ajánlja, hanem egyenesen tiltja nekünk a
szakítást.

Nem mondja szóló, hogy ki van zárva
gazdasági téren az elkülönítés, de csak két
esetben következhetne be: ha Ausztria a
kvóta-kérdésben oly méltánytalan és igaz-
ságtalan követelésekkel állana elő, a melye-
ket nem teljesíthetnénk s ha egyéb kérdé-
sekben, melyekre nézve már megállapodtunk,
ezeket az igazságos megállapodásokat fölfor-
gatták. Ez esetben kénytelenek lennénk,
mint elkerülhetetlen rosszba belenyugodni,
de hogy ezt mi próbáljuk, az ország érdeké-
ben teljesen elhibázott dolog lenne.

Komjáthy Béla A törvényjavaslatot
nem tartja szóló ösztönnek, mert a kormány
nemcsak nem akarja az önálló vámtérületet,
hanem éppen ellenkező törekvést tanúsít.
A pártunk, melyhez tartozik, a javaslatot elfo-
gadni annyira volna, mint harmincz esztendői
müködését dezuvalni.

Tisza Kálmán nem mint elnök szól,
hanem egyéni véleményét nyilatkoztatja. Kijelenti,
hogy ő is harmincz éven át a közös vámtér-
ületnek, ha tiszteleges föltételek mellett
tehette, hiva volt s ily föltételek mellett ma
is hiva, mert meggyőződése az, hogy külön-
válás káros lenne Ausztriára nézve is. Meg-
győződése, hogy a jövőben igazat adna neki
abban, hogy ha a külön vámtérület létrejön,
a mint fel tőle, hogy az ausztriai viszonyok
miatt csakugyan létre fog jönni, pár év múlva
átközi fogjuk úgy Ausztriában, mint nálunk
azokat, akik létrehozta. Ne legyünk tehát
az az előidéző, hanem ha ránk lényeztetik,
meg lesz az a megnyugvásunk, hogy a be-
következendő rosznak nem mi vagyunk az okai.
Ezekelőre becsúsztatásról kijelenti, hogy el-
fogadja a törvényjavaslatot s hozzájárul a
Gulner módosításához is.

Justh Gyula ugy tudja, hogy Tisza
Kálmán csak aszab ad kereskedés mellett volt
a közös vámtérület hiva, ez pedig lényeges
különbség, mert ez esetben a közös vámtér-
ület csakugyan kevesebb veszedelemmel
járna. A pénzügy miniszter által mondottak-
nak legerősebb kritikája az, hogy egészen
egy nyomon halad Lecher osztrák képviselő
ismeretes hosszú beszédeivel. Osztalozzik szóló
a Kossuth és Komjáthy által mondottakkal
és nem járulhat a törvényjavaslatához.

Tisza Kálmán elnök s Lukács miniszter
csak annyit jegyeznek meg Justh Gyula
egyik állítására, hogy Lecher beszédeben a
külön vámtérület mellett argumentált, tehát
Justh és társai vannak vele egy állásponton,
nem pedig a pénzügyminiszter.

Kossuth Ferencz a pénzügyminiszterrel
szemben határozottan állítja, hogy az osztrák
produkciónak tekintélyesebb része jó Magyar-
országa, mint a mely része a magyar pro-
dukciónak Ausztriába megy. Ennek tudatában
méltán követelhetjük, hogy Ausztria teljesít-
se a mi jogi követeléseinket, ha csakugyan
szó lesz még a vámszövetség megkötéséről.

Hegedűs Sándor azt tartja lényeges
kérdésnek, hogy mi történiék január 1-én.
Kossuth indítványa e kérdésre nem felel meg,
holott a törvényjavaslat első sorban ezzel
foglalkozik. Kossuth javaslatában csak két
évi enunciació foglaltatik, a melyeket január
1-ig ki lehet ugyan nyomtatni, de nem
lehet élethez léptetni. Mindezeknél fogva el-
fogadja a törvényjavaslatot.

Zichy János gróf röviden kijelenti,
hogy a néppárt föltétlenül hiva lévén a ki-
egyezésnek, örömmel fogad bármely kormány
résztől minden oly előterjesztést, mely a
kiegyezés föntartását vonja maga után.

Matlekovics fölszólalása után a bizott-
ság általánosságban, 3-dik §-nak a nemzeti-
párt által javasolt módosításával, részleteiben
is elfogadta a törvényjavaslatot.

A Wesselényi-egyletből.

A Szilágy vármegyei Wesselényi Egy-
let f. hó 9-én Zilahon, a Vármegyeház dísz-
termében dr. Petri Mór elnöklése alatt rend-
kívüli közgyűlést tartott, melyen a tagok szép
számmal jelentek meg.

Jelen volt s egész végig részt vett a
közgyűlésben hr. Wesselényi Miklós, a vármegye
főispánja is. A gyűlés legfontosabb tárg-
yát: Győrffy br. indítványát az egylet fel-
osztása s az Emkebe olvasdása tárgyában a
közgyűlés, miután az egyletnek a nyolcszáz-
szat meghaladó tagjai erre határozatképes
számban egybe nem gyűltek, újabb közgyű-
lésre tűzte ki, a mely a vármegye fölveny-
hatóságai bizottságának tavaszi redes közgyű-
lése idejére Zilahra fog egybehívotni. Dr.
Petri Mór elnök megnyitójában kiemelte
ama magas rendű czelokát, melyek felé az
egyletnek fokozott tevékenységgel kell igye-
keznie.

Közeledik a nagy Wesselényi sugárzó
szobor-alakja, a multból felénk int fényes
szemele. Ebben a fényforrásban lehetünk
teremtők, eleven életre, ettől várjuk erőnk
fölfrissülését, szürke földjeink virágzását, ter-
mést. Itt kell keresnünk, első sorban is a
legbiztatóbb eredményt. Aztán rámutatott a
teendő ama hosszú sorozatára, mely az egy-
letre vár a népevelés bajainak orvoslásánál,
a két országnak teljes egybeforrasztására
elsőrangulag hivatott Szilágy vármegyében.

Ötömmel hallotta a közgyűlés, hogy a
vidékről érkezett jelentések szerint, új tagok
gyűjtésének munkája legszebb eredménnyel
folyik. Balint Sándor titkár alapos jelentést
írt, az egyesület mult évi müködéséről. A gon-
dosan egybeállított jelentésért köszönetét nyil-
vánította a közgyűlés. Foglalkozott a gyűlés
azzal is, hogy kisdödvő-népsikolái állami
kezelésbe adják. Tudomásul vették a zilahi
vidéki járási választmány megalakulását.

Igazgatóból Szőke Balint kir. törvény-
széki elnök választatván meg, a választást a
közgyűlés megerősítette. A tasnád-vidéki vá-
lasztmány megalakulásával a közgyűlés dr.
Koritsánzky Sándor ér-hatvani nagybirtokost
bízta meg.

Az egyesület felvirágoztatása érdekében
megyeszerte mind biztatóbb a mozgalom s
előreláthatólag az egyesület továbbra is meg-
tartja önállóságát.

EMKE.

Jelen voltak: Gr. Béli Ákos elnök, gr.
Kornis Viktor alelnök, Sándor József t. al-
elnök-főtátrkár, Merza Lajos főpénztáros, Eöry
Ernő és Fekete Nagy Béla jegyzők, Szekula
Ákos ellenőr, Benkő Mihály, gr. Bethlen Bá-
lint, Budinszky Ernő, Csiky Viktor dr. Deaky
Albert, hr. Feilitzsch Arthur, dr. Gidófalvy
István, Hajós János ny. min. tanácsos, Hirsch
Ödön és Adolf, Hory Béla, Issekutz Gyula,
Kuszkó István, Lovdvy E. János, Magyar
Mihály, Perl József, Polcz Rezső, Radnóthy
Dezső, Szabó Sámuel, Tokaji László, dr. Tör-
ök István választott és alapító választmányi
tagok.

Elnökölt Béli Ákos gr.
Előadott Sándor József.
Jegyzett Fekete Nagy Béla.
Elnök az ülést megnyitván, bejelenti,
hogy Kun Géza gr. tiszteleti elnök kiment
elmaradását; az „Első Magyar Általános biz-
tosító-társaság” pedig mint 1000 frtos örö-
kös tag az idénre is Budinszky Ernő titkár
jelenti be a vál. ülésre képviselőnek.

T. alelnök-főtátrkár előterjeszti havi je-
lentését. Ezek szerint ő Felsőeghez a ki-
rályhoz a közgyűlés hódoló felirata díszesen
kiállítva elküldetett. A közgyűlésen megvá-
lasztott elnök Kun Géza gr., Kornis Viktor
gr. alelnök, Haller Károly t. tag, valamint a
32 vál. tag megválasztásukról irásbelileg
értesítették. Az évi jelentés, Kongressusi
Napló, valamint Rökk Pál emlékeztető szót-
küldettek. Kolozsvármegye törvényhatóságá-
nak a közgyűlési terem díjtalan átengedé-
sért köszönet mondatott, ugy másoknak is,
hik a közgyűlés rendezésében részt vettek és
annak emelésére közreműködtek. A rendező
bizottság nov. hó 24-én tartotta záró és el-
számoló gyűlését.

Kun Géza gr. emlékbeszéde Bethlen
Gábor gr. felett nyomdriba adatott és a ki-
erhnynt gróf, elnök sikerült fényképeznek rész-
autotipiajával és autogrammal 500 példány-
ban díszesen kiállítva nemokára megjelenik.

Az elhunyt gróf olajképe a Kis-Kü-
llővárm. birtokában levő példány után
Gyárfás Jenőnél megrendeltetett, ki azt 200
frtért elkészíteni hajlandó. A szobor alapra
bejött eddig 1500 frt.

Béli Ákos gr. elnök a közgyűlés után
mult hó 17-én megjelent a főtátrkár hivatal-
ban, ott részletes fölvilágosítást kért az ügy-
vezetésről és személt tartott, megvizsgálta a
kézi-pénztárt is és mindent rendben talált.

Az Emke Ezredéves orsz. kiállítási dísz-
oklevele ő Felsőge a király sajtókezdi eredeti
alairásával ellátva kézbesítettettt és a tagok-
nak a gyűlés színén megzemelés végett
rendelkezésre áll.

A direktorium a jelen yám ülés előké-
szítése végett tartott Béli Ákos gr. elnök-
lete alatt f. hó. 12-én egy ülést; az irodalmi
szakosztály Szabó Sámuel alelnökkel egy
ülést.

Az összes kulturális határozatok ellát-
tattak. Az aranykúti iskola építése ügyében
Kiss Ferencz M.-Fenesi vállalkozó a hely-
színen tervrajzot vett fel. A Gyertyánffy-fele
100 frtos pályázat decz. 31-iki határidővel
kiíratott. Szamos kulturális folyó ügy mellett
az esedékes segélyek kiutaltattak.

Az anyagi ügyek közül kiemelendő,
hogy Hajós János ny. min. tanácsos és dr.
Deák Albert alapítók lettek 100-100 frttal;
Apponyi Albert gróf f. évi 100 frttal is be-
küldötte. A fiókok részéről küldtek Piblin-
ger Ede Brassóból 233 frt 90 kr. Gajzagó-
Róbert Tordáról 56 frt 57 kr.

Apáthy Árpád dr. Déváról 48 frt. 90 kr.
Dajbukát Jakab Cs-Szeredából 19 frt. 50 kr.
Gáspár János N-Buyedről 18 frttól, Gyön-
gyössy István D. Szt. Mártonból 4 frttól.

T. alelnök főtátrkár jelentése szolgál ör-
vendetes tudásul.

Merza Lajos főpénztáros jelentése sze-
rint az EMKE november havi forgalma
3380 frt. 84 kr.; az összes vagyon nov. 30-án
1,262,427 frt 98 kr. szolgál örvendetes tu-
dásul.

Kornis Viktor gr. alelnökké választása
következtében a direktoriumban egy tagsági
hely megürültén, erre Feilitzsch Arthur br.
egyhangulag megválasztatik.

Az algyógyi vashid elkészülvén, a hely-
színi szemle f. hó 20-án lesz. Az EMKE
részéről a t. alelnök-főtátrkár küldetik ki.

Olvasztatik Ja dir. előterjesztése az ösz-
szes fiókválasztmányekhoz intézendő felhírá-
sok tárgyában, hogy újjászerveződéseket
megtegen, új tagokat gyűjteni, a régieket
számba venni s a fiókválasztmányi élet fel-
élenkítése tárgyában javaslatokat megtenni
sziveskedjenek.

A főkvál. gyűléseire a szükségeshez és a
kivánsághoz képest a központ képviselőik
kiküldéséről fog gondoskodni. Ezzel kaposolat-
ban örvendetes tudásul szolgál, hogy az Ud-
varhelymegyei és városi vál. nov. 28-án tar-
tott közgyűlésében gróf Haller János főispán
elnöklése alatt új alakult, pénztárosossá vá-
lasztatván id. Szakács Károly ny. kir. adó-
felügyelő és egyik számvizsgálóvá Gönczy La-
jos ref. főgymn. igazgató. Hasonló képen ör-
vendetes tudásul szolgál, hogy Demeffy
Aurél gr. a székes-fővárosi EMKE vál. élén
továbbra is megmaradni hajlandó, nemkülön-
ben, hogy Boiczán Hunyadvármegyében Mal-
ler János plebános elnöklése alatt új fiókkör
alakult. Az Aradvármegyei és városi vál. fel-
frissítési érdekében átirat határozatokat vá-
sárhelyi Béla elnökhöz, hasonló képen meg-
teendő a lépések a Szamosújvár városi vál.
újjászervezése tárgyában.

Kovács Ferencz apátplebános értesítése,
hogy az EMKE vál. tagságát továbbra is el-
fogadja, szolgál örvendetes tudásul.

Az Udvarhelym. és városi vál. újjászerve-
zésével kapcsolatban a vál. kimondja, hogy
az Orbán Balázs br. féle hagyatéki ügyben
köszönetét nyilvánítván Sebesi Ákos ügyvéd-
nek, mely szerint az egyesületet 7 évig di-
ktálnal képviselni sziveskedett, egyezsemind
a pör erőlyes lejártaására dr. Valenteik Fe-
rencz az-udvarhelyi ügyvédet kérjük fel.

Vámos-udvarhelyi EMKE iskola gond-
nokszága betervezti az építendő iskola tervét
és költségvetését, a tervezet redukáltatni fog

ugy, hogy az építés 3000 forintból kikerüljön. Az előkészületek már a tél folyamán megteendők.

A vajdahunyadi EMKE óvó a beérkezett jelentések szerint az ottani helyi társadalom csekély érdeklődése következtében kedvezőtlen helyzetbe jutván, t. a. a lelkűk fölkérte a f. h. 20-iki algyógyi kizsallásból V. Hunyadra is kizsallani és a fiók választmány és óvó-felügyelő bizottság tagjait az óvó ügyének rendezését előkészíteni: ellenkező esetben az EMKE az intézményt megszünteti.

Hasonló kedvezőtlen jelentés érkezvén a segessvári EMKE óvó, a vál. elhatározta, hogy mindenekelőtt a N.-Küküllő várm. vál. újjászervezésére Somogyi István alispánt kéri fel; mert gróf Bethlen Gábor a megyei vál. elnöke elhunytán, Horváth László igazgató alelnök pedig hónapok óta súlyos betegségben fekvő: az újjászervezés az óvoda érdekében sürgetően szükséges. Addig is a központ a legszükségesebb kiadásokat kiutalja; de a helyi társadalom érdeklődése nélkül, végső esetben ezt az óvót is megszünteti.

Brassó városában a 3-ik bolgárszoci magyar-óvó létesítése is a fiók vál. által előkészített, a vál. az évi 200 forint segélyt 10 évre megszavazta és a felügyelő bizottság szervezésére a fiókvál. javaslatát elfogadja.

Az algyógyi székei földmívelő iskolához Babics Aladár mérsékelt fizetése helyre fűltetik.

Aldó-fehérvári. kir. tanfelügyelője értesítvén, hogy az EMKE balázsfalvi iskoláját a kir. vál. és közoktatásügyi miniszter fedezet hiányában államosítani nem hajlandó és egyszerűen az iskola bizonyos hiányi pótlására hívja fel a választmányt: a kir. tanfelügyelő felvilágosítandó, hogy a szóban levő hiányok az iskolánál nincsenek. Bagay Béla államfőnök és dr. Rohonczy Béla járás orvos ez iskola gondnokaságába beválasztatnak.

A m.-n.-zsombori EMKE iskola után 14 forint 84 kr. adóróvatott ki, ennek elengedése iránt a kir. pénzügyminiszter megkeresetik.

A szindi unit. iskolához az egyházi főhatóság mult hó közpétől tanított állítván, ennek következtében a vál. a 10 évre megszavazott és 8 évre folyósított, de azután tanítói hiányában megszüntetett évi 150 forint segélyt tovább folyósítja.

Brassóvárm. vál. előterjesztése Torna Zsigmond balázsfalvi szüléstestületi szobráz növédeknek 100 forint megszavaztatik.

A m.-vásárhelyi ker. és iparkamara székei ifjakkal magán ipari műhelyekben leendő kiképezhetése végett alapot akarván gyűjteni a vál. értesíti a kamarát, hogy az EMKE hajlandó — úgy mint eddig is — a viszonyokhoz képest néhány növendék kiképezetési költségét elvállalni, azonban közlendő az EMKE-vel, hogy egy-egy növendék állag. mennyibe kerül? Felszólalás alapjában egyszerű kérdés intézendő az iránt is, hogy mi az oka miszerint kolozsvári iparosoknál állítólag nem helyeztetnek el ily növendékek.

A kolozsvári honvéd-egyesület elszámolván a néhai Weress Ferenc kamatainak felhasználásával és a: elszámolás rendben tartatván úgy az alapítvány 1897 évi kamatai is kiosztás végett a honvéd-egyesületnek kiutaltak.

Ózv. Vajna Károlyné elhalt áll. tanító férje után a kiskoru árvaival maradván hátra, allelben csak évi 200 forint nyugdíjra részesült: H. Gál Domokor előterjesztésére nevezett tanítónak 100 forint megszavaztatik.

Több kisebb folyótúf után a vál. tudomásul veszi a Moricz József hagyatékára ügyben tett intézkedéseket.

Az irodalmi szakosztály javaslatait Radnóti Dezső terjeszti elő. Ezek szerint a népkönyvtárak jegyzéke revizió alá fog vétetni.

A dr. János Benedek-féle nemzetiségi történelmi forrás munka kiosztásának módja megállapított. Az EKE. Székely-föld cz. munka a népkönyvtárakba felvétel. Tordaranyosmegyei vál.-nak dalosbörök és népkönyvtárak szervezése végett megfelelő alapozabályok küldetnek.

Népkönyvtárak és ifjúsági könyvtárak szavatának meg a benyújtott kérések szerint a következő helyekre: 1. Magyar-Déce, 2. Magyar-Frása, 3. Torda-Tur, 4. Magyar-Régen, 5. Szent-Gerize, 6. Mező-Záh, 7. Szász-Kis-Almás, 8. Mező-Sámsont, 9. Maros-Szt.-Király, 10. Nagy-Olyvos, 11. Vajda-Szt.-Iván, 12. Magyar-Fodorháza. Ezen könyvtárak sorrendben a rendelkezésre álló költségvetés arányában fognak megküldetni.

Dr. Wlassics Gyula kir. vál. és közoktatásügyi miniszter a népkönyvtárak számára adott 1000 forint felhasználásáról értesítetik és további segély nyújtására kéri fel. A balázsfalvi fiókkör kérésére a fiókkör könyvtára gyarapítására 25 forint, a balázsfalvi iskola szegény gyermekeinek pedig 10 forint 89 kr. megszavaztatik, azon 35 forint 89 kr. összegből, mely egy pör eredménye kaposan (Lázár Albert és Berán László közt), jutott az egyesület birtokába.

Még több kisebb szakosztályi ügy tárgyalása után a vál. kimondta, hogy a népkönyvtárak koronkénti megvizsgálását elodázhatatlan szükségnek tartja és erre vonatkozólag a dir. javaslatával bízik meg. Egyben a népkönyvtárak jegyzékének reviziójával és a népkönyvtári ügyrendezéssel kapcsolatban Gyulai Farkas dr. fölkérte, hogy azon tapasztalatait, melyeket külföldi tanulmány útja alkalmából a népkönyvtárakra nézve tett, javaslat alakjában az igazgató választmánnyal közölni sziveskedjék.

A gyűlés késő este az elnök életével véget ért.

Nyílt levél

Tokaji László titkár urhoz.

Az „Ellenzék” decz. 11-iki számában élvezettel olvastam „Kolozsvár kisgazdáinak” című rövid cikkét, Szorgalmas, fáradhatatlan kisgazdáink megérdemlik, hogy velük foglalkozunk s az Erdélyi Gazdasági-Egyület a legnemesebb feladatot teljesíti, midőn gazdag szellemi kincsével felkeresi őket, hirdeti a helyesebb gazdálkodás elveit, rámutat a hasznos hajtó gazdálkodási fogásokra.

A titkár ur igen helyesen tette, hogy annak a meggondolatlan, kapzsi gazdának megmondta az igazat s szép szavakkal megdorgálta. Én nem tudom, ki volt, de úgy kell lenni, hogy olyan ember, a ki nem szokta elfogadni a más tanácsát; olyan ember, a ki nem érzi meg a rossz termés súlyát s meg bír élni a régi mód szerint is.

Ebből azt következteti, hogy más is megélhet. De a kisgazdák ifjabb és értelmes része már rég tudja, hogy nem elég a hajnalról estig való szorgalmas munkálkodás, kell ahhoz ész is, ügyesség is. Husz esztendővel ezelőtt meg tudtam volna számolni az öt ujjamon azon gazdákat, kik ügyes melegágyat készítettek. Ma már alig van valamire való gazda, a kinek ügyes melegágya nincs.

Bizonyosan van annak a felszólaló gazdának is, de nem ő találta ki, nem ő kezdte, hanem okosabb embertől tanulta, az üvegtáblákat a maga költségére vette s nem az Erdélyi Gazdasági-Együletől kérte ingyen. De már elfelejtette, hogy tanult valaha ő is más-tól, s ezért nem tanulni, hanem pénzt kapni óhajt. Legalább is úgy látszik.

Lehet úgy tíz-tizenkét esztendője, hogy egy pár jó módú gazdának én is erősen a lelkére beszéltem, s kértem, vegyenek vasékot. Természetesen sok ellenvetést hoztak föl. Azt mondták, hogy a vaseke drága, a vaseke nehéz, nem könnyű javítani; a kolozsvári föld nem vasekének való. Mégis vettek. Kétféle, hogy a négy és hat marhával dolgozó gazdák nem találták nehéznek; kezdtek örövendeni, hogy nem kell külön ostonos fiut tartani, fizetni, élelmezni, vagy ha tartanak, egyébre is használhatják.

Mindenkinek jól esett, hogy megtakarított évenként 20—30 forint s még többet is. Ma már sok gazda élvezi a vaseke előnyeit. A régi faekéhez is ragaszkodnak még; ezt is tartják s mikor szükségesnek itélik, ezzel szantának. Helyesen teszik.

Gondolom, hogy a felszólaló gazdának is van vasekéje, pedig nem ő találta ki, nem neki volt legelőször, nem kérte ingyen az Erdélyi Gazdasági Együletől. Tehát ezt is okosabb és a gazdák javát akaró emberek-től tanulta, a nélkül, hogy pénzt is kapott volna a tanításhoz. Ezért engedje meg többi gazdatisáinak, hogy tanuljanak és saját emberségükből szerezzék meg azt, a miből hasznót várnak.

A mi az Erdélyi Gazdasági Egyület felolvasásait illeti, a legmegleőbb szeretettel üdvözlöm s kérem a felolvasó urakat, ne csüggedjenek. Olyanok ezek a mi kisgazdáink, mint a nemes ponylik almascemete, mely 10—15 év múlva kezdi meghozni gazdag termését. Folytatni kell a szép vállalatot s ha szabad egy nem gazda embernek is effélébe szólni, bátorodom valamit indítványozni.

A gazdasági egyület köréből tegye meg valaki azt, a mit vasekével én tettem. Valamely gazdasági fogásra vegyen rá egy két gazdát, figyelmeztessen másokat is reá s mikor eredményét látja, mutassa meg azoknak, kik nem fogadták el javaslatát. Néhány év alatt ily gyakorlati vezetés megtermi gyümölcseit. A példa, a siker utánzásra talál.

A titkár ur pedig tartsa meg továbbra is bátorságát s alkalom szerint mások is mondja meg ily nyíltan az igazat azoknak, kik nem akarják megérteni a hasznos tanácsokat. Eljön az idő, hogy szívesebben fognak hallgatni a titkár ur szavaira, mint a felszólaló gazda akadékoskodásaira. Remélem ezt azért is, mert már sokan olvasnak újságot s a jó tanácsot ezekből is elfogadják. Legtöbbet várok azonban a gazdák egyesületétől, mely most alakul meg s 1898 januárjában kezdi meg működését a kolozsvári gazdák hitelszövetkezetének épületében. Itt nemcsak újságolvasásra lesz alkalom, hanem gazdasági kérdések megbeszélésére is.

Dr. Török István.

Karácsonyi bazár.

(Második és harmadik nap).

1897. decz. hó 12.

Szombaton zajlott le a Redoutban a karácsonyi bazár második napja. Egy cseppet sem volt melegebb az atmosféra, egy cseppet sem voltak többen és a kik ott voltak, egy cseppet sem találták magukat rosszabbul, — mint az első napon.

A hangverseny alatti sem volt olyan csendesség, hogy egy légy repülését meg lehetett volna hallani, — de az Áldor Juliska bájos éneke, s Lányi Edith által énekelt dal némileg lecsendesítette a kármázó vásárlókat. Fűredi Gusztáv majd Baróthi Irma adott elő egy kedves monologot, élénk tetszés közepette. Leöthe Vilma zongorázott, özány kisérlettel és kiváló művészettel.

Vasárnap Pollák Gizella k. a. zongora játéka nyitotta meg a programot; mely után Girsik Gyula ur éneke következett. — Róskay Emilia, a nemzeti színház bájos naivája monologizált, zajos tetszést aratva. Turchányi Olga már megjelenésekor tapsviharral üdvözölte a halás publikum. Jani és Juci-t énekelte diszkretn és a nála megszokott kedvességgel. A közönség nem fogyott ki az órátiókból és megismételtette a bájos zenéjü couplet. Papp Clema k. a. zongorajátékát, — mely valóban művészi magaslalon áll, — követte a Solti Helén k. a. szavalata, melyet zajosan megdapsoltak.

Hangverseny után szorongásig megtelt a buffé és este 8 órakor azzal a szomorú tudattal távozott a közönség, hogy a kedves bazárból még csak egy nap van hátra.

(—zár.)

MINDENFÉLE.

Kolozsár, deczember 13.

— **Uj regényünk.** „Kigolyózza” ez a czime uj angol regényünknek, melynek közlését lapunk holnaputáni számában kezdjük meg.

— **Hideg.** Néhány napi enyhe idő után ismét leszállt a hőmérő s vasárnap este már a zérus alatt állt, ma reggel pedig hat fok hideget mutatott. Kűdös levegő teszi kellemetlenebbé a hideget, mely csontig fagyasztott mindent. Az emberek dideregve járnak kelnak, az utcákra csak az megy ki, kinek sürgős és halaszthatatlan dolga van. — Az időjárás az idén sok kritikuss napot csinál, főleg a szegény embereknek, kiknek nincs fájuk. A hideg sok embert dönt az idén a legnagyobb inségbe és vezet a rozsrá.

— **Kossuth Ferenc nem megy Tordára.**

A függetlenségi párt szombati értekezletén Kossuth Ferenc előadta, hogy a tordai függetlenségi és 48-as párt kérelmére, a jelenlegi politikai helyzet beállta előtt ígéretet tett a pártnak, hogy e hó 1-én megkötögtatja őket. A párt elhatározta, hogy levelet intéz a tordaiakhoz, melyben utalva a jelenlegi politikai helyzetre, kifogja fejteni, hogy lehetetlen a a fővárosból távozni és felkéri a tordaiakat, hogy a tervezett gyűlést, melyre a pártelnököt meghívták, halasszák el.

— **Elzárják a vízvezeteket.** A vízvezeték ma este 8 órától reggeli 6 óráig elzárják. A mire ezennel figyelmeztetjük a közönséget.

— **Felolvasás.** Az iparos segédmunkások szórakoztatására alakult bizottság a tegnapi d. u. is megtartotta előadását. Ez alkalommal az Iparos Egyület helyiségében Dr. Léhmán Róbert — népszerű felolvasásairól igen előnyösen ismert — keresk. akadémiái tanár, tartott előadást „Deczember 12-éről”. Ez a vallásos erkölcs nemesítését fejtegető bevezetés után a magyar történelmi nevezetességek e napra eső része volt igazán meglepő szépen és sok fíradással egybegyűjtve s azon könyved nyelvezettel előadva, amely felolvasó tulajdonja. Az igen nagy számú közönség jól megérdemelt zajos tüsszel jutalmazta felolvasót fáradságáért, melyek után Dr. Haller Károly elnök bejelentette, hogy a következő vasárnap dr. Ruzitska Béla egy. segédtanár ur fog a vegyi intézet helyiségében a vegyi anyagok előadást tartani, mutatványokkal egybekötve.

— **Ebéd a piaristáknál.** A kolozsvári kegyesrendi társház tegnap délelben a rend három százados jubileuma alkalmából fényes ebédet rendezett, melyen Kolozsvár város közéletének kiválóságai nagy számban jelentek meg: Az ebéd, mely a társház nagy éttermében folyt le két óra előtt vette kezdetét. A terem csakhamar megtelt a megbízott vendégekkel, kik a díszesen felberített asztalok mellett helyezkedtek el. Az asztalfőn ült Bíró Béla apátpleános jobbról Palkovics József, tábornok, balról gr. Kornis Viktor az igazgató tanács alelnöke, továbbá dr. Lechner Károly egyetemi rector, Kunz Elek, tankerületi főigazgató, dr. Groisz Gusztáv miniszteri tanácsos, Pál István kanonok, dr. Farkas Lajos, dr. Szamosi János, dr. Abt Antal, dr. Csiky Viktor, dr. Osári Kelemen, dr. Farkas Gyula, dr. Schneller István, dr. Kenyeres Balázs, dr. Széchy Károly, dr. Apáthy István, dr. Fabinyi Rudolf, dr. Vajda Gyula, dr. Istvánffy Gyula, dr. Csengeri János, dr. Szádeczky Gyula, dr. Ferenczi József, dr. Moldován Gergely, dr. Vályi Gyula, dr. Márki Sándor, dr. Halász Ignác, dr. Schlesinger Károly egyetemi rendes, dr. Gergely Samu, és dr. Ferenczi Zoltán egyetemi rk. tanár, Vörös Sándor gazdasági akadémiai igazgató, Dörgö Albert kir. közigyőző, Bocskor Mihály kir. táblai bíró, Jure Márk

ferenczrendi és Supka Béla minorita házfőnökök, Szvacina Géza helyettes polgármester, Deák Pál főkapitány, dr. Sárkány Lajos ev. ref. főiskolai igazgató, Boross Sándor unitárius főisk. igazgató, dr. Pfeifer Péter és dr. Jakabházy Zsigmond egyetemi tanársegédek, dr. Csáky István, dr. Scheitz Vilmos és dr. Farkas Géza orvosok, Ladits Nándor egyet. gondnok, dr. Novák István ügyvéd, dr. Esterházy László főjegyző, Orbók Ferenc egyetemi quesor, Propper Ferenc tanár, Nagy Kálmár egyházközs. gondnok. A rend tagjai közül jelen voltak: Toth Jenő házfőnök, dr. Erdélyi Károly főgygmn. igazgató, Russel Károly, kizsallatumi igazgató, Réthi Márton főelemi iskolai igazgató, Schiekmann Endre, dr. Szádeczky György, Kozár Ferenc, Wagner Antal, Baksay Sándor, Mondik Alajos, dr. Lóky Béla, Rietly Károly, Roth Ferenc, Lőrincz Gábor (K. Károly) tanárok és a Kálazantium növendékei. A gazdag ebéd során a harmadik fogás után meg indultak a pohárköszöntők. Az első Toth Jenő házfőnök, mint házigazda mondta nagy tetszés között a vendégeknek. Bíró Béla plebános szép és magvas beszédben a piarista rendfőnökére és tagjaira. A köszöntőt lelkes éljenzések követték. Ezután Palkovics tábornok mondott egy talpra esett köszöntőt, melynek során érdekes parhuzamot vont a katoná és a pap hivatása között, mint a rendnek egykor szintén növendéke poharát az érdemes rend tagjaira írtette. A társaságot kellemesen lepte meg a derék főtiszt okos beszéde s utána egy a rend tagok, mint a tábornok lelkes óvációjában részesült. Erre dr. Ferenczi József egyet. tanár felolvasta Wlassich miniszternek a lakoma folyamán érkezett üdvözlő táviratát, mely nagy lelkesedést keltett, ugyancsak a felolvasó szép köszöntőt is mondott a piaristákra. Köszöntőket mondtak még dr. Erdélyi Károly Wlassich miniszterre, dr. Vajda Gyula az igazgató tanár, s annak alelnöke gr. Kornis Viktor, Toth Jenő Palkovics tábornokra, Pál István az igazgató tanács nevében a kegyesrendre, dr. Lechner Károly rector az egyetemre, Szvacina Géza h. polgármester a hatóság nevében a piaristákra, dr. Erdélyi Károly Kolozsvár városára, dr. Fabinyi Rudolf a piarista rend ifjúságára, dr. Szamosi János dr. Erdélyi Károly igazgatóra, Vörös Sándor a piaristákra, dr. Csengeri János (latinul) Toth Jenő házfőnökre, utóbb magyarul a rendre, dr. Maly István magyar, latin és örmény köszöntői keltettek még nagy és általános hatást. A kitűnő ebéd étlapja ez volt:

Barna leves tojás lepénynyel.

Fogas tartármártással.

Őzpecsenye vadlével.

Vérő malac salátákkal.

Pulykaszal befőttel.

Édes tésták.

Gyümölcs. Sajt.

Fekete kávé.

Borok: asztali, karbeten, rizling, pezsgő.

Savanyu vizek.

Az ebéd egész folyamán emelkedett és lelkes hangulat uralkodott. A társaság öt óra után oszlo t el.

— **Véres veredések** Tegnap este a Mátyás király utca nagy és véres csata színhelye volt. Az ott levő butikban székely és utcaszaprók csináltak nagy vasárnapi czéczot. Pálinka és sör vegyesen fogyott de abban az arányban nőtt a virtus. Egyszer aztán összeköltömböztek alaposan. Kikerültek az utcára és sörpalackokkal agyabugyálták egymást. Végre Sófai János kerületi utcaszapró valahonnan vasrudat kerített elő és úgy fejbe csapta Nográdi Sándort, hogy az menten eszméletlenül szétterült a földön. Erre nagy csődület támadt és jajveszékelés. Sófávit nyomban letartóztatták, Nográdit pedig a mentők szállították, el és konstalták, hogy fején több mély vágás és koponyarepedés van. Egyik a dutyiba került, a másik nehéz sebeihez a kórházban fekszik. Nográdi sebei életveszélyesek.

— **Elverték** tegnap egy belközép-utcai italmérésben Domokos Ferenc kocsisát, a ki ott a vendégekre támadt. A mulató vendégek sörös palackokra kaptak s Domokost agyba főbe verték. Nehéz sebeit a mentők költözték be.

— **Hirtelen halál.** Marósnán Daniné tegnap a Holdvilág utcában hirtelen elhalt. Hulláját orvosrendőri boncolás véget a bonczatani intézetbe szállították.

— **A szarvas.** Nem is a minap, csak a tegnapi történet, hogy X. ur felesége — a ki a háznak legfőbb éke — hazulról elment s az a csoda, hogy senki se tudta hova? X. ur kereste, töprengött érte, a fejét majd a falba verte — mert bár előtt régen az este, — sehol sem volt a menyecske. Fájt a feje, zsongott a füle. Há, mi a fészkes filemüle? Ez még is sok, — mert ellillanni nincsen ok. S míg szegény X. így buszkodott, — valaki az ajtón kopogott, s fűrgén, miként a szálló

fecske — hopp...! benn terem a menyecske. Arcza piros, a szeme lángol... X. ur örömeiben majdnem tánczol. Dehogy veszekszik, dehogy haragszik, — mind boldog férj a ki gyanakszik. Szemet hunyva férji bölcsesség — X. ur bizony tudja, hogy rég. Hadd beszéljen a pletyka világ, — ha meg van nála a boldogság.

— **Hangverseny.** Szombaton a Központi Szálloda disztermében hangverseny lesz, melyet Altmann Leó hegedűművész, Klementi opera énekes, Laszky zongoraművész rendeznek.

— **Hangverseny.** A szamosújvári „Dob-Zene-Egyület” saját pénztára javára 1897 évi deczember hó 26-án a városi vígadóban táncmulatsággal egybekötött hangversenyt rendez.

— **Tanári gyűlés.** Az országos köznevelési tanáregyesület kolozsvári köré szombaton d. u. 5 órakor az ev. ref. főgygmn. tanári gyűlési teremben havi ülést tartott. Márki Sándor dr. elnöktele alatt jelen vannak: Barlogh Károly, Borcsa Mihály dr., Boros Sándor, Csengeri János dr., Demjén Zoltán, Erdélyi Lajos, Fazakas József, Gál Kelemen dr., Gazelly Árpád, Kauffmann György, Kiss Sándor, Kovács Béla, Kovács Dezső, Kovács János, Nagy Lajos, Pálffy Márton, Sárkány Lajos dr., Schneller István dr., Széchy Ákos dr., Széplaky János dr., Tarkányi György dr., Török István dr., Ulár Pál, Versényi György dr.

Márki Sándor dr. behatóbban ismertette a német történettudomány mai állapotát, különösen Herbart és Jäger nyomán figyelemmel a nemzeti elemek az u. n. világtörténelemben tanításban való fontosságára. Már csak azért is kiemelte ezt, hogy a chauvinizmus vadját távol tartsa a készülő miniszteri tantervjavaslatról, mely az eddigig minden esetre tagább tért nyit ugyan a nemzeti szempontoknak a világtörténelemben, de a praepontentia elméletét nem kergeti a végletekbe. — Másrészt behatóbban utalt mindazokra a eseményekre, melyek a sikeresebb történet tanításának magy. középiskoláinkban már is rendelkezésre állanak. Együttal jelenti, hogy közelebb Török István dr. tisztán a magyar középiskolák szempontjából fogja tárgyalni az egyetemes történelem tanításának kérdését. A gyűlés jegyzőkönyvi köszönetet mond az érdekes előadásért.

Gyűlés után a New-York-szálló nagy termben kedélyes lakomára ültek össze.

— **Bál.** Aranyos-Gyeresen 1897. évi deczember hó 28-án az iskola termében rendezte az ev. ref. egyház harang-alapja, részben a szegény iskolás gyermekek felruháására javára tartandó zárkóról táncvigalom rendezését. A bizottság következőleg alakult meg: Dr. Szilágyi János, elnök. Batégh Jenő, alelnök. Dr. Tomcsik József, pénztáros. Dr. Balint György, Bartha Lajos, Batégh Jenő, Fejér Mihály, Glöckner Károly, Gróf Lajos, Jaczko Károly, Jenei Sándor, Miklósi Sándor, Pap Aurél, Pozsoni Gábor, Talagut Sándor, Valentin Ödön, Veress Zsigmond rendező bizottsági tagok.

— **Az osztálysorajáték kezdése.** Az osztálysorajáték húzásának második napján a következő főbb nyereményeket sorolták ki.

25000 koronát nyert a 39972 szám, 3000 koronát a 79370 és a 90831 szám, 2000 koronát a 10440 és 99469 szám, 1000 koronát a 26778 szám, 500 koronát a 2591 55009 12055 28601 87952 37541 86738 367 90898 25329 szám, 300 koronát nyertek a következő számok: 3759 5250 6440 9166 16215 86476 16447 18116 27201 33824 37213 39957 42002 46896 52847 54438 65252 68813 69290 70200 74250 92820 93439 95969 97759 98899.

— **Megmérgezett férj.** „Békés-Csabáról távirják lapunknak: — Szarvason szenzációs mérgezés történt. Buzás Györgyné emésztési zavarokban szenvedő férjének tévedésből arzenikumot kent lekváros kenyérré, a mit az megévelt. Kis idő múlva rosszul lett és szörnyű kínok között meghalt. A fiu is evett a mérges kenyérből, de annak az orvos ellenszereket adott be neki, mire jobban lett. Buzás tekintélyes, szereplő ember volt.

— **Hetvenkettes képviselők.** Horánszky Nándor e napokban azt az eszmét pendítette meg, hogy a képviselőháznak ama tagjai, kiket 1872-ben választottak először a képviselőházba, tehát akik már 25 év előtt is képviselők voltak, jöjjenek össze egy jubileárius vacsorára, Beöthy Algonon, ki szintén a hetvenkettesek gárdájához tartozik, rögtön a vállalkozott a névsor összeállítására és a lakoma rendezésére. Beöthy összeállítására szerint a hetvenkettesek listája a következő: Horánszky Nándor, Degnyfeld Lajos gróf, Matuska Péter, Kubinyi Árpád, Szaplonczay Miklós, Eötvös Károly, Apponyi Albert gróf, Szentpály Jenő, Beöthy Algonon, Csávozszy Lajos, Berchtold Arthur gróf, Gulner Gyula, Kardos Kálmán, Bartha Miklós. Ezek közül a legtöbb nem volt állandóan tagja a Háznak, sőt van közöttük három olyan, ki a 72-től 97-ig terjedő időszakban egyáltalán nem szerepelt a törvényhozásban. Ilyenek Szaplonczay Miklós, Berchtold Arthur gr. és Kardos Kálmán. — E lakomának lesz egy érdekes vendége is: Bittó István, Magyarorszag egykor miniszterelnöke. Bittó azon az ezimen hiányzik meg a lakomára, mert 1872-ben ő volt a Ház elnöke. A diszhelyet az ő számára tartják fenn a lakomán, mely minden valószínűség szerint még a karácsonyi sütnetek előtt meglesz.

— **Szerencsétlenség.** A mult héten szomorú kőfeleséget teljesített a papolczi ev. ref. lelkész és énekes a papolczi erdőn a komandói gőzfűrés telepénél: egy borzas hallálai kimúlt családapát kísérték, bánatos

özvegy, hátramaradt kis árvák és számos résztvevő kíséretében öröknyugalomra. Ugyanis a gőzfűtész-telptől keskeny vágányú vasút vezet a távoli erdőségekbe, még pedig olyformán, hogy az ut mindig emelkedik fokozatosan, meredek oldalokon és sziklák között. A vasúti kocsikat lovak vonják felé, honnan aztán a lovak szabadon vissza bocsátatnak. A tünkfakkal megterhelt kocsikat pedig visszafelé magukra eresztik, s hogy a lejtőn nagyon sebesen ne jöjjenek, minden kocsi egy-egy gyári munkás ül fel, kik azon célra készítettek fékekkel a kocsikat majd lassabban, majd sebesebben eresztik. A 10—12 egymásután töltött kocsival, ha egyszer fekezők az emberek, szerecsésen beérnek az aljba, de ha nem tudnak jól fekezőni, akkor a kocsik meggyorsulnak s hovatovább hatványozott sebességgel rohannak, a mikor már nem lehet megállítani, sem pedig meglassítani. A végé az lesz, hogy a kocsik kiugorának a vágányból s egymásra torlóva pozdorjává törnek. A fékek már előre sejtik az előzményekből az ily veszélyt, s míg a kocsik elhagynak a síneket, addig leugrálókat, ki jobbra, ki balra; szerencsés az, a ki egy oldal-, láb-, vagy fejtorlóssal beéri s pár pillanat, vagy heti szenvedés után újra dologba állhat, de jaja, kinek máséket utí ki a végzet. Eppen így történt a múlt héten is, midőn néhány megterhelt kocsit így eresztettek be a munkások. A kocsik oly gyorsaságot vettek, hogy nem tudták meglassítani a midőn vették észre a fékeköt, hogy a katasztrófa közeledik, mind legurottak a kocsikról. A kocsik kisiklottak, egymásra torlódtak és izzó-porrá törtek. A fékeköt jobbára kisebb-nagyobb sérüléssel beérte, csak feldobolyi Kocsis István volt olyan szerencsés, hogy amit leugrott, a kocsik kerekai alá került s egy darabig vonzóltak a kocsik, míg egész teste pozdorjává zúzódt. A szerencsétlenül járt ember özvegyét és 3 árva hagyott hátra minden vagyon nélkül. Megható volt, mikor fekező sínsai is kísérték őt utolsó útjára és azok közül kinek feje, kinek arca, kinek keze volt bekötve a sérülések miatt, melyeket a kocsikról legráskos alkalmával szenvedtek. Csodálatos, hogy a hatóságok nem szólnak bele az ilyen gondolatlan és merész szállítási rendszerbe.

— **A legdrágább házak.** A múlt esztendőben a főváros területén 644 lakóházat építettek, az utóbbi huszonhárom évben pedig 5771-et. Az építkezés a Teréz és Erzsébetvárosban folyt meglepő arányban és pedig azért is, mert az idetartozó külterületek egy részét bizonyos rohamossággal beépítették. Budán szintén nagy lendülettel vett az építkezés, de ott inkább földszintes és emeletes lakóházakat emeltek. A balparton csináltak a legtöbb bérkaszáryát és a legdrágább építkezések is itt mentek végbe. A múlt esztendőben készült lakóházak közül a Royal nagy-szálló került legelőbb, melynek hozzávetőleges építési költsége egy millió és 400 ezer forint. Utána az egyetemi alap négy emeletes bérháza a Kossuth Lajos- és Ujvilág utca sarkán 474 ezer forint költséggel. Ezt az országos kaszinóknak átellenben levő háza követi, mely husz ezer forinttal került kevesebbe. Százszáz forintnyi költséggel egész sereg háromemeletes bérházat építettek, leginkább a külvárosban, ahol az egyszerűséget tartották szem előtt a jövődelmezőséggel együtt.

— **A galambok életkora.** Egy angol megfigyelő saját tapasztalatai alapján mondja el, hogy milyen kort képesek a galambok elérni. Először a galambok meglehetősen sokáig élnek. Az angol egy galambot fél fogságban tartott, amennyiben a házat akkor hagyta el, a mikor akarta. A galamb még 40 éves volt, amikor 1878-ban kivették a fészekből és a múlt évben fejezte be életét, összesen tehát 18½ évig élt. Egy másik japán szárnyas galamb, mely mai napig is él már, 38 éves. A galamboknak ez a Mathusalemim és nősténye — a galambok tudavétele szerint monogamiában élnek — 28 éves volt, amikor ezelőtt öt évvel életét befejezte.

— **Sok évi megfigyelés.** Elmészlési gyengességéknél és étvágyhiánynál általában minden gyomorbetegség, a valódi „Moll féle Seidlitz porok” bizonyultak a legsikeresebbeknek a többi szerek fölött, mint gyomor erősítő és vértisztítók. Egy doboz ára 1 ft. Székéltetés naponta utánvétellel Moll A. gyógy-szerész, cs. és k. udv. szállító által, Bécs, I. Tschaulben 9. A vidéki gyógyszerárakban kapható Moll A. készítménye kérésre az ő gyári jövényével és aláírásával.

MŰVÉSZET.

Színház. A Csiky Gergely darabjai igen tanúságosak a színészekre nézve. Sok tanúságra szolgáltatott alkalmat a szombati „Stomfai család” előadása, mit ezennel be is vonunk színészeink okulására. Mint Csikynek minden darabja, úgy ez is csak egy hemzseg a tipikus alakokból. Kicsi szerepek soknak csak pár szó van adva szájába, hanem ez a pár szó jellemző. Jóravaló színész sok gondot fordít az ilyen kis szerepekre. Az ilyen szerepek fejlesztik a színész képességeit, élesítik elméjét. A ki nagy szerepekben tanul, abból soha sem lesz jó színész. A ki kis szerepeken fejleszti ki tehetségét, az tudja csak igazán úgy feldolgozni a nagy szerepeket, hogy semmi karba ne vesszen; különben elnagyol, elront mindent. Ez természetesen fiatal színészeinknek szól, mert a fiatal színészeink egyike sem csinált lel-

kiismereti dolgot szerepéből. Pedig ott áll előttük példaképen Szentgyörgyi; kicsiny, jelentéktelen szerepe volt, még is mennyire tökéletes alakot csinált belőle. Különöskére is több gondot lehetne fordítani. Rózsahegyi több gondot fordíthatna az öltöztetésre. Ráskai Emma pedig arra, hogy valahára leszokja a tájszólást, a mi sérti a fület. Szerepében egyébiránt tisztességes sikere volt, nyílt színen is kapott taposot. Havasi Szidonia tájszólása egyszerűen tűrhetetlen akkor, mikor uri nőt játszik. A szereplőkről szólva legtöbb elismerés György Lónát illeti, ki a grófnőt sok eleganciával és melegséggel játszta. Megyeri tulságosan komikus figurát csinált szerepéből; ilyen léha, bolondos emberbe nem szeretnek bele a leányok. Leövey kis szerepére sok gondot fordított. Stomfai Ákos passzív szerepét Kovács Gyula játszta az ő nagy intelligenciájával. Az anyát Laczkó Aranka játszta sok igaz vonással.

Vasárnap Géczy népszínműve az „Ördög mátkája” került színre. A színház újra zafolóság megett közönséggel. Ugy látszik, ez a darab igazán kasszadarabja lett a kolozsvári színháznak.

Színházi hírek. Vasgyárost, Ohnet kedvelt színművét ma adják.

Forrai Ferike betegsége miatt a Kék asszony előadása péntekre marad.

Fedora, Sardou rég nem adott hatásos darabja holnap fog színrekerülni.

Lili, a legbájosabb francia vaudevillek egyikét szerdán adják.

Uj eredeti operette. Az igazgató Midász című eredeti operettet fogadott el előadásra, melynek zenéjét dr. Szöllősy Atilla jeles zeneszerző írta.

Nyílt levél a Nemzeti Színház igazgatójához.

Kolozsvár, nov. 26.

Igen tisztelt igazgató ur!

Valahányszor a heti műsort átolvasom, vagy egy egy elesépet, agyonjátszott darab előadását végignézem, mindig felsóhajtok: Istenem, vajjon miért kellett ezt ismét ki-tűzni, miért kellett újra előadatni!

Ilyenkor aztán csak egy tréfából meg-fogom valamelyik ismerősomeit.

— Fogadjunk, jövő héten ismét adni fogják.

— Ugyan ne bolondozz, hiszen látod, hogy most sem nézte meg senki.

— Mindegy, mégis adni fogják.

És csakugyan be is következett a darab rendesen, s menthetetlenül bekövetkezett az üres ház is.

Már most arra vagyok kíváncsi, miért kell az ilyen darabokat adni? Talán a Nemzeti Színház kívánja? A közönség óhajtja? Avagy az igazgató zsebe?

Ugy hiszem, egyik sem. A Nemzeti Színház nem kívánja, hogy a Cherley néjéit, Bolondok házát előadják. A közönség sem óhajtja, hogy a csömörlés megunt Szultánt, Caizánybát s Három Kázmért adják? S a direktor zsebe? Az meg épen nem. Hiszen olyan kevesen nézik meg, hogy talán még rá is kell fizetni.

Azt ajánlom tehát, vegye le a műsorról a végleg lejátszott darabokat és pihentesse egy darabig. Van elég darab, a mit szívesen megnézi a közönség.

Szívesen megnéznék időnként a Shakespeare tragédiáit, Molière vigjátékait, meg a magyar drámákat; megnéznék egy-egy operát is hőbe-kórba, de aztán egyéb is kell nekünk. Lássunk minél több társadalmi színművet, modern vigjátékot. Talán csak akad Csiky Gergely mintegy harmincz darabja közül olyan, a mit elő lehetne adni. Mit vétett a Proletárok, Mukányi, Czezil házassága Jó Fülöp, hogy oly keveset háborgatták? Van elég jó társadalmi vigjáték és színmű idegenből fordítva is, a mit szívesen néznénk.

A lesépett operettek helyett bizony szívesen venné a közönség, ha föllevenitenék Szép Helénát (Áldor és Turchányi) a Gerolstein hercegnőt (Áldor), a kis herceget (Turchányi), a Kék szakállu herceget, a Trapezanti hercegnőt, a Suhancot melyek bizonyára nagyobb közönséget vonzanának a színházba, mint a Lalla Roukh, melylyel két-három hónapon át győztünk a személyzetet s ime, két — üres házat eredményezett. Ennyi idő alatt épen hat operettet lehetett volna betanulni s most legalább volna operett repertoár és no meg — telt ház is.

Nem szokás ugyan mai világban, hogy valakinek a más zsebéért fájjon a feje, hanem, ha már így van remélem nem fogja figyelmen kívül hagyni soraimat, hiszen én olyant óhajtok, a mi a közönségnek is, az igazgató urnak is kedves — jó repetóárt és tele kasszával.

Mutatványul ime egy kis repetóár, melyet a színházba járó közönség kívánsága szerint állítottam össze.

Agglegények.
Szép Helénia.
Proletárok.
Képzelt beteg.
Kis herceg.
Papa felesége.
Füttty.
Tolencz.
Gerolstein hercegnő.
Don Cezár de Bazán.
Trónkereső stb.

Maradok őszinte híve
Pluto.

Gyászrovat.

Szász Ádám, Kolozsvár város nyugalmazott főpénztárnoka, unitárius egyházi tanácsos, életének 87-ik évében tegnapelőtt elhunyt. Szász Ádám hosszú időn át állott a város szolgálatában, s teljesítette hivatalát pontossággal és rendszeretettel. Halála széles körben kellett részvétele. Halála esetéből a városházán és az Iparos egyeslet házában kitűzték a gyászszalót.

Csiky Dezső a kolozsvári kereskedelmi akadémián kitűnő tanulója, folyó hó 11-én este fél 9 órakor, ifjú kora 17-ik évében váratlanul elhunyt. Lesújtó veszünk búcsút Tőle! drága halott, kit családunk oly nagy szeretete vett körül; emlékedet híven őrizzuk meg, soha be nem gyógyuló sebében összetört szíveinknek! A megboldogult hült tetemei december 13-án d. e. 11 órakor fognak a kereskedelmi akadémián igazgatói lakásáról, a román kath. egyház szertartása szerint eltemetni és lelkeért az engesztelő szentmise áldozat december 14-én d. e. 10 órakor a főtéren anyateplop fog bemutatni. Legyen nyugalma csendes! Kolozsvárt 1897. december 12-én. Csiky Mihály, neje Keresztély Ida, gyermekeik: Iduska, Miklós és Béla, mint az elhunyt szülői és testvérei. Kiss Sándor, neje Keresztély Mária, az elhunyt nevelő szülői Özy. Keresztély Dánielné, Dalchau Erzsébet; Özy. Csiky Jánosné, Keresztély Jenni; Csiky József; Keresztély Lajos és leánya Pirokska; Keresztély Lujza, mint az elhunytak nagynyja, nagybátyjai, nagynénjai, unokatestvérei, és még számos távolabbi rokona és tanulóháza.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” táviratai, telefon tudósításai, és sürgöny-levélei.)

Irányi szobra.

Budapest, decz. 13.

A függetlenségi pártban, tegnap délelőtt 11 órakor az Irányi Dániel emlékbizottsága Justh Gyula elnöklése alatt ülésezett, s döntött a 3 pályamű ügyében. Just Gyula, Kossuth Ferenc, Meskó László, Barabás Béla, Meszlényi, Thaly Kálmán véleményei után Kallós Ede művét fogadták el. Kallós egy harczost ábrázolt, ki egyik kezében falkyát tart s másikkal a győzelmi zászlót nyújtja Irányi felé. A szobor 900 ftba kerül, s a további ügyek intézésére a párt egy bizottságot küldött ki.

Uj felügyelő.

Budapest, decz. 11.

A tiszavidéki ág. ev. egyházmege felügyelőjévé Meskó László — országgy. képviselőt, és főesperessé Martini Lajost választották meg.

A katolikus kongresszus.

A katolikus kongresszus. 27-es bizottsága azt határozta el, hogy a bizottság a delegáció elölseinek befejezése után hívassék össze. Minthogy a delegáció működését még be nem fejezte s a 27-es bizottság több tagja kénytelen lesz a delegáció záró ülésére ismét Bécsbe menni, a 27-es bizottság most összehívható nem volt. A bizottság ülésének elhalasztását indokolja azon körülmény is, hogy annak több tagja, a kik egyszersmind országgyűlési képviselők, felkérték a bizottság elnökét, hogy addig, a míg a jelenleg napirenden levő fontos országgyűlési tárgyalások folynak, mely idejüket teljesen igénybe veszi; ne hívja össze a bizottságot. Ennek folytán és tekintettel a karácsonyi és ujévi ünnepekre, a 27-es bizottság január eleje előtt nem fogja megkezdhetni működését.

A fővárosi polgárok gyűlése.

Budapest, decz. 13.

Országos képviselők, nagy iparosok, tanárok, kereskedők, egyetemi hallgatók mintegy 200-an gyűltek egybe, a „Sasok” házában, hogy tiltakozzanak a javaslat ellen, s

egy országos népgyűlés részleteit megállapítsák. A gyűlés legfontosabb mozzanata az volt, hogy Barabás Béla a Kossuth párt tagja, nyíltan proclamálta az obstructiót, kijelentvén, hogy a párt semminemű alkuvást nem ismer, pactumot nem tűr! s az utolsó lehetig követelik az önállóságot! Anépies gyűlést Halász Olivér nagybirtokos nyitotta meg, kiemelve, hogy a mit eddig álomnak tartottunk, az most — Magyarország önállósága — bekövetkezik, s a magyarok Istenének köszönhetjük, hogy hazánk most megszabadult Ausztriától. Ebben a nagy harcban pedig egyedül maradt a függetlenségi párt, mert ebben a sisifusi munkában elhagyták a többi ellenzéki pártok, s mint Mesias magára maradt harszaiban. Jegyzőtül Kornis Istvánt kérték fel, ki beszámolt az eddigi működésről és összetartásra hív fel mindenkit. Ausztriát azért láttuk nagygnak, mert térdeltünk előtte, s ha most felállunk, lerak fogjuk törpe-ségében. Továbbá kikel Herczeg Mihály és Perczel Dezső ellen, kik megakadályozták az egyetemi polgárok mozgalmát. Ezután Rajcsányi Gyula joghallgató elmondja, hogy Rudnay Béla főkapitány betiltotta gyűlést, és rendőrökkel szétzavartatta őket, mire idemennéültek. Amit erőszakkal elvesznek, arra van remény, hogy visszanyerjük, de ha egy nemzet lemond jogairól, azt nem lehet többé visszaszerezni, — az önállóságot. Végül bejelenti, hogy a tudományos egyetem minden eszközzel támogatja a magatartást, ugymond, a nap sugar teremt a szívárványt, a melegség teremt a reményt!

Tóth Péter bejelenti a tiszai, Bán Károly pedig a kispesti 48-as kör csatlakozását. Meszlényi Lajos, mint a függetlenségi 48-as párt tagja a szervezkedésről szólva, idézi Deák Ferenc szavait: A magyarok Istene 1848-ra adott alkalmat az önállóságra. A ki ezt elmulasztja, vagy áruló, vagy politikailag ostoba lesz. Ha nincs többé közönség, ez széteszlik, mint a buborék, mert eleinte annak alapja nem volt. Csak egy párt van, mely Magyarország önállóságát védi, nem néz fenyegetést, nem néz érdeket, s ha eltipor-nak is, mi felemeljük a tépett zászlót, s ha bukunk romjainkon utódjaink törjenek diadatra (Éljen!) Ausztria ma nem terület többé, hanem egy fogalom.

Ezután az öreg Lakatos Miklós képviselő emelkedett fel, ki felemlíti, hogy 1848-ban már Kossuth alatt harczolt, és elveit harczol ma is! (Éljen!) A viszontagságos napokban Bánffy a ház felosztásával fenyeget, de a nemzet szívét elhallgaltatni nem lehet, s azt kívánja, hogy 1898. január 1-én lépjen életbe a külön vámtérület! Rakaczky István kisiparos, az iparos nehéz helyzetéről beszélt, s ezért Ausztriát okolta. Ezután dr. Vig Viktor előterjesztette a határozati javaslatot, mely így szól:

„Mondja ki az értekezlet, hogy az önálló vámtérület érdekében tiltakozó gyűlést tart, s a bizottság addig is permanentiában marad.”

Barabás Béla emelkedett szólásra, s a fenti fontos kijelentéshez még azt fűzte, hogy a népgyűlésen ne ezer, de száz ezer ember legyen. Apponyiról szólva felemlíti, hogy ők (Apponyiék) — azért váltak ki a szabad-elyű pártból, mert az önálló vámtérületet követelték, most, a midőn itt az idő, Apponyi félreáll! (Eleg baj!), s magára maradt a függetlenségi párt.

A nemzet megérti a függetlenségi párt és küzdelmét, kell tehát, hogy a képviselők megögtt ott álljon a népnek ezre! A kívánságukat százszázalék előtt kell hangoztatni.

Ezután bizottságot alakítottak meg, mely az ügyeket tovább vezeti, s az egész országban mozgalmat indít. A fővárosban karácsonykor tartják a népgyűlést.

Szocialista tüntetés.

Budapest, decz. 13.

A mezei munkások jogviszonyának szabályozásáról szóló törvényjavaslatot most foglalkozik a képviselőház, kik azonban magukat „alkotmány sáncain kívül-állóknak” mondják, a munkások tegnap ép e javaslat ellen hatalmas tüntetést rendeztek, hogy a képviselőház határozataira nyomást gyakoroljanak. A rendőrség mindentűnt nagy apparátussal jelent meg az egyes gyűlékezési helyeken, melyek közül a vig-utcai volt a leglátogatottabb, mert ott körülbelül 4000 ember szorult össze a teremben és a tágas udvarban. A gyűlést 3 órakor nyitották meg; a rendőrséget Krecsányi kapitány képviselte, ki a teremben 20 rendőrt helyeztetett el, a mi ellen a munkások fel is zúdultak. Grossmann elnök indítványára Bokányi Dezső és Dietz Józsefet választották meg elnökökké, majd Csinder Károly emelt szót és azzal vádolta a kormányt, hogy a munkások ellen irányuló törvényeket alkot. E közben megjelentek Visontai Soma és Sima Ferencz orsz.

képviselők, Székely Béla szerkesztő és Pfeiffer Sándor szocialista vezér társaságában, a kiket a tömeg nagy éljenzéssel fogadott. — Pfeiffer mindjárt szólni is kezdett és hosszabb fejtegetésben elpanaszolta, hogy a magyar munkásoknak sem egyesületi, sem gyűlékezési joguk nincs és míg e jogukat ki nem vívják, tiltakoznak minden törvényalkotás ellen, mely nélkülök és ellenök hozatolt meg. Ez értelemben határozati javaslatot is terjesztett elő, melyet egyhangulag elfogadtak. Általános kívánságra Sima Ferencz képviselő emelt szót. Nem azért jött ide — ugymond, hogy tegnap beszédért itt tapokotk arasson, hanem, hogy álláspontját a szóban forgó javaslatl szemben részletesen kifejtse. 48-ban felszabadították a jobbágyságot, 40 évvel utána pedig rabigába akarják dönteni azt a népet, mely munkájával a hazát, a társadalmat fenntartja (Éljenzés). Elmondja azután a törvénnyel szemben kifogásait, a mi föld-birtokosaink nyugodtan élvezhetik földbirtokuk jövedelmét, addig nem szorulnak arra, hogy a kormány erőszakkal a munkásnépet rabláncokba fűzze. Föltétlenül szükséges Magyarország függetlenségéhez, hogy a nép milliói függetlenek legyenek.

A nagy lelkesedést keltő beszéd után a tömeg Visontait kívánta hallani, a ki rövid beszédében a munkásokat higgadságra intette és kijelentette, hogy a függetlenségi képviselőktől, mint néppárti képviselőktől elvárja, hogy ezen az emberséggel és a demokrácia szellemével ellenkező javaslattal szemben fel fognak lépni.

Ezzel a gyűlés 6 órakor véget ért. A tömeg az előre megállapított sétáláshoz zárt sorokban vonult fel a köruton, hova a többi kerületekben megtartott gyűlésekről is mindenfelől jöttek a tüntető munkások, élteve Simát és Visontait, abozgolya Darányit. — Rendkívül sok lovas és gyalog rendőr volt a vonalon mozgósítva. A rendőrség az utcaközönségekbe akarta a tömeget szoritani, a mi azonban nem sikerült. A Wesselényi-utca és Erzsébet-körut sarkan nagyszámba rendőrség élén Sajó Sándor kapitány felszólította a tömeget, hogy csendben elvonulhatnak, a zongaját azonban nem tűri. A tömeg itt el is hallgatott, a király-utca és körut sarkán azonban a király-utcai gyűlésről jött munkások csatlakoztak a menethez és erősen abozgolya Darányit, rendelenséget hoztak a sorokba, mire Tóth kapitány néhányat köztűzök letartóztatott.

Innen az Andrássy-utra mentek; a letartóztatás miatt izgott tömeg még nagyobb zajjal tüntetett, hozzá a Marseillaise-énekkel hozta tüntetők vezéreit, Pfeiffert és Grossmann élteve. Az Andrássy ut torkolatánál Urs Nándor rendőrtanácsos fogadta a tömeget, mely a Lipótvárosból és a városliget felől érkező munkásokkal szaporodott. Itt a rendet már nem lehetett fenntartani, a miért is Urs Nándor tanácsos rendeleteire a lovas rendőrök a tömeget szoritani kezdték, a rendőrök a tömeg közé vágta va és nagy számmal eszközölte a letartóztatásokat. Többek közt letartóztatott Pfeiffer Sándor és Grossmann Hugó pártvezérek, hir szerint 50 munkást tartóztattak le. Szabadon bocsátásuk érdekében Sima és Visontai képviselők közbejártak.

Országgyűlés.

Budapest, decz. 13.

A képviselőház mai ülésén folytatták a munkás javaslatot.

Gróf Károlyi Sándor mellette beszélt. Rakovszky Géza általában mellette, de erősen kikelt a zsidó földesurak ellen.

Mellette beszéltek még Ráskay, Harkányi és Lits Gyula, ellen Visontai Soma erős beszédben.

Az ülés elején Pulszky beterjesztette a pénzügyi bizottság jelentését a provizóriumról.

A Ház előtt munkások gyűltek össze, de szót verték.

Kompromisszum.

Budapest, decz. 13.

A kormánypárt korifeusai még is jónak látják, ha nem erőszakoskodnak a kiegyezési törvény világos rendelete ellenére. Keresik az utat, mely az ellenkező nézetek kiegyenlítéséhez vezet.

A képviselőház folyósóján ma ugyanis azt beszélték, hogy Csáky Albin és Andrássy Gyula gr. a kompromisszumról tanácskoznak.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Feladó szerkesztő és lapfajdos:

MAGYARY MIHÁLY.

Hirdetések.

Pályázati hirdetmény.

A Maros-Ludasi Takarékpénztár Részvénytársulat könyvvizsgáló állása megüresedvén, arra pályázatot nyitunk.

Állás javadalmazása: Évi 800 forint és az évi tiszta nyereség szabályszerű jutaléka.

Biztosítékul háromszáz forint készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban leteendő.

A véglegesítés egy évi sikeres működés után történik.

Mindazon kikereskedelmi felső iskolát végeztek és megfelelő végzettségükkel bírnak, avagy szakba vágó állást huzamosabb időn át betöltöttek, előnyben részesülnek.

Pályázatok alólírott igazgatóságához 1898 Január 1-ig adandók be.

Maros-Ludas, 1897. Deczember 8-án.

A Maros-Ludasi Takarékpénztár Részvénytársulat igazgatósága.

998. 3—3.

2764—97

1009. 2—2.

Pályázati hirdetmény.

A bánffy-hunyadi közegyi orvosi állomás halálozás folytán üresedésbe jöven, ennek betöltése céljából pályázatot nyitok.

Ezen állomás 150 frt évi fizetéssel van javadalmazva.

Felhívom a pályázni kívánókat, hogy az 1876 évi 14. t.-cz. 143. §-ában előírt képesítési okmányokkal felszerelt pályázati kérelmüket hozzám f. hó 21-ig bezárólag adják be, — mert a később érkező folyamodványokat nem fogom tekintetbe venni.

A választás f. hó 23-án fog megtartatni.

A járási főszolgabírótól.

B.-Hunyadon, 1897. évi deczember 12-én.

Kertész,
főszolgabíró.

Sz. 837—897.

1001. (1—1)

Árverezési hirdetményi kivonat.

A kolozsvári kir. törvényszék mint telektörvényi hatóság közli, hogy a „Kolozsvármegyei Takarékpénztár Részvénytársulat” végrehajtónak Lapusán Gyermán Szimion vistai lakos végrehajtást szenvedő elleni 140 forint tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében az árverést a kolozsvári kir. törvényszék, kolozsvár vidéki kir. járásbírója területén levő Vista községben és határában fekvő, a vistai 29. sz. tjkben A. I. 1. 5. 7. 8. 10. 12. 13. 15. —18. 20—25. 27—31. rend. 332. 327. 789a. 847. 1046. 1196. 1459. 1555. 1638. 1781. 1876. 2058. 2072. 2140. 2232 2244. 2315. 2563. 2655. 2738. 871a, 871a, hrszámok alatt ifj. Gáspár Jánosné sz. Barta Káta, Lapusán Gyermán Szimion, Lapusán Gyermán Juon, Gáspár Márton és neje Molnar Kiso nevén álló ingatlanokból vjtást szenvedő illető 1/4 részbeni jutaléka 137 frt becsértékben, a vistai 60. sz. tjkben A. I. 3—15. 17—19. 21. 22 24—26. 29. 32—38. 40—46. 48—49. 51. 52. rend. 241, 377, 438, 443. 460, 477. 478. 703. 704, 725. 750, 817, 830. 872a, 969, 1049, 1260, 1261, 1331. 1434. 1483, 1508, 1550. 1856. 1971, 2021. 2104. 2145, 2183, 2191. 2195, 2290. 2294, 2338, 2412, 2413, 2506, 2545. 2561, 2618. 2623, 2657, 2678. hrszámok alatt a Lapusán Gyermán Szimion, Lapusán Gyermán Juon és Onucz, Lapusán Gyermán Verona, férj. Zehán Szimionné és Olyán Mariska nevén álló ingatlanokból végrehajtást szenvedő illető 1/6 részbeni jutaléka 438 frt becsértékben, a vistai 179. tjkben A. I. 1. rend. 185. 186. hrsz. a. a Lapusán Gyermán Szimion, Lapusán Gyermán Onucz, Lapusán Gyermán Verona férj. Zehán Szimionné, Olyán Mariska és Zsoltán Stefan nevén álló házastelekből és kertből vjtást szenvedő illető 1/6 részbeni jutaléka 99 forint 75 kr. becsértékben, a vistai 348. tjkben A. I. 1. rend. 1475 hrsz. a. a Gáspár István kakas, Lapusán Gyermán Szimion, Lapusán Gyermán Onucz, Lapusán Gyermán Verona férj. Zehán Szimionné és Lapusán Gyermán Juon nevén álló egész ingatlanra a vjtási törv. 156. §-nak alkalmazásával 53 frt becsértékben és a vistai 376. tjkben A. I. 1. rend. 1852. hrsz. a. a Pápa Györgye és neje Rákóczy Násztásia, Lapusán Gyermán Szimion, Onucz és Verona férj. Zehán Szimionné nevén álló egész ingatlanra ugyanazon §. alkalmazásával 6 forint becsértékben, mint ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte s hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1897 évi Deczember hó 31-ik napjának délutáni 10 órájkor Vista község előjárósági helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is elfognak adni.

Árverési szándékok tartoznak az ingatlanok becsértékének 10%-át készpénzben, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ban jelölt árfolyammal számított és 1881. november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapírban a kikiáltott közérkez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánáptörvények a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átmozgaltatni.

A kolozsvári kir. törvényszék, mint telektörvényi hatóság.

Kelt Kolozsvárt, 1897. október hó 4. napján.

Dr. Szentkirályi Gyula,
kiz. tiszéki bíró.

Két butorozott szobát keresek konyhával együtt.

Lakcímek „Sürgős” jel alatt poste restante küldendők.

1010. 1—1.

A brassói portland cement-gyár

ajánlja az általánosan kitűnőnek elismert

Portland Cementet

felelősség mellett

folyton egyenlő és teljesen megbízható minőségben, bármely vasuti állomáshoz szállítva, a legolcsóbb árban.

Kolozsvárt kapható:

Kiemm Pál fakereskedő urnál (Telefon 79.), Tessitori és Gurisatti beton-vállalati cégnél és Segesváry és Társai kereskedő urnaknál.

99. (48—x)

KARÁCSONYI KIALLITÁS!

Angol és francia ILLATSZEREK.
Orosz udvari-cukrász dessert-cukorkái!!

1002. 2—0

Orosz teák,

Angol rumok,

Szeremi szilvórium.

BURGER FRIGYESNÉL
gyógyárnyület KOLOZSVÁRT, Főter.

Hirdetmény.

Van szerencsénk a t. közönséget értesíteni, hogy a légszusz igénybevétele megkönnyítése végett hajlandók vagyunk a légszusz bevezetést ingyen létesíteni olykor, hogy díjtalanul létesítjük a világítási berendezést három oszlopra, valamint a berendezést a főzéshez. Ezen előnyökkel szemben az új bérlet kötelezettséget vállal, hogy három egymást követő éven át 30 frt 50 krnyi azaz naponként átlag legalább 10 krnyi légszusz fog fogyasztani. A kötelezett fogyasztás tehát ezekhez képest aránylag egészen jelentéktelen.

A világítási készülékeket, lámpákat a fél éveti. A kolozsvári légszuszvilágítási vállalat jelentékeny mennyiséget tart raktáron. A légszuszvilágítási vállalat a főző-készülékért jelentéktelen havibér fizetendő.

A légszusz ára következőleg lett lecsökkentve:

Világítási célra köbméterenként 18 kr.

Fűtési és főzési célokra köbméterenként 8 1/2 kr.

Kérjük a t. közönség kívánságait szóval, vagy írásban a kolozsvári légszuszgyár igazgatóságához intézni. A személyzet a legnagyobb előzenyességgel és szíves készséggel nyújt minden felvilágosítást.

458.(43—x)

Kolozsvári

légszuszvilágítási és erőátviteli
részvénytársaság.

KÖHÖGÉS,

rekedtség és elnyálkásodás ellen a legjobb hatású a RÉTHY-féle

pemotefüczukorka,

mely ezen bajokat gyorsan megszünteti. Kapható minden gyógyszerárban. Egy doboz ára 30 kr.

5 doboz 1 frt 50 kr-ért bérmentve küld

RÉTHY BÉLA

gyógyszerész Békés-Csabán.

Csak akkor valódi, ha minden doboz fenekén aláírásom látható.

Kolozsvári vízmű- és csatorna-vállalat.

ZELLERIN M. gyári részvénytársulat

Magyarországon a legrégibb, 40 év óta fennálló

vízmű- és csatorna-vállalat.

Többszörösen kitüntetve.

Fő- és vidéki városokban több mint 6000 magán- és nyilvános épületeket rendezett be.

AJÁNLJA MAGÁT

a n. é. kolozsvári ház-tulajdonosoknak, — mint a házi vezetékek összeköttetésére és a városi vezetékek készítésére egyedül jogosult vállalat — a legrövidebb időn belül

házi vízvezetékek és csatorna-munkák,
vízkagylók, Closetek, fürdők, öntöző-csapok

berendezésére.

Költségvetéseket, tervezeteket díjtalanul szívesen készít a

ZELLERIN M. gyári részvénytársulat

kolozsvári vízmű- és csatorna-építés vezetésére,

(Kolozsvárt, Belmagyar-utca 45. sz.)

Ugyanitt kapható: „Praktikus tanácsadó a házi vezetékek kezelésére.” — Ára 1 frt.

Kolozsvári vízmű- és csatorna-vállalat.

NYILVANOS KÖSZÖNET,

Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak Neunkirchen, Alsó-Ausztriában, feltalálója az antireumatikai és antiarthritikai vértisztító theának. Vértisztító köszvény és csusz ellen.

Ha e helyen a nyilvánosság elé lépek, teszem azt elsősorban azért, mivel kötelességemnek ismerem WILHELM neunkircheneri gyógyszerész urnak, — az ő vértisztító-thea gyógyhatása és azon jó szolgálatokért, melyet annak használata csuszos fájdalmaim megszüntetésében előidézett — szíves köszönetet mondjak — továbbá azért, mert figyelmessé akartam e kitűnő theára tenni mindazokat, kikre ezen iszonyú baj reá száll. Nem vagyok képes leírni azon győztes fájdalmakat, melyeket három éven át minden időváltozásakor tagjaimban szenvedtem és melyektől sem gyógyszer sem pedig a Bécs melletti bádeni kénfürdők használata megszabadítani nem bírtak.

Általánosan hányódtam éjelenként ágyamban, étvágyom csökkent, kinézésem komor lett és testi erőm látszólag fogyott. A fenn említett theának 4 héten át való használata után, nemesak hogy fájdalmaim egészen megszűntek, de még jelenleg is azoktól teljesen ment vagyok, amiből hat hét óta a theát már nem iszom.

Teljesen meg vagyok győződve arról, miszerint minden egyes, hasonló bántalmakban szenvedő, ki e theához folyamodik annak feltalálóját WILHELM FERENCZ urat, úgy mint én áldani fogja.

Kiváló tisztelet mellett

852. 5—12

Gróf Butschin-Streitfeld

alezredes neje.

Kapható: Gergely Ferencz urnál Kolozsvárt.

COOPER COOPER & CO LTD

LONDON

legfinomabb eredetű

Ceylon-Teáját

árusítja az

Angol-Gyarmat Társaság

Budapest, V. Perekköz 4.

(a Fürdő-utca és Mérleg-utca között.)

Árjegyzékkel kívánatra szolgálunk.

Vidékre megrendelés fél kgr. és nagyobb mennyiségben bérmentve szállítatik.

Városunkban megrendelhető:

Schwarz Lipót urnál.

946. 10—80.

SCHÉFER ANDRÁS

— (úri divat, kalap- és fehérnemű üzlete Kolozsvárt) —

A FŐTÉR ÉS MONOSTOR-UTCA SZOLGÁLTATÁSA,

(Plébánia épület, a volt RÁCZ LAJOS-féle bethelyiségben.)

Van szerencsém a n. érd. helybeli, valamint a vidéki közönséget tisztelettel értesíteni, hogy az életem egész újjonnan rendeztem be és különösen ajánlom bel- és külföldi kalapraktárum, valódi angol felöltő különlegességeket, esernyők, galléros esőköpeny, vadászkalapok és harisnyákat, angol utazó paldeket, kocsitakarókat, utazó bőrönd, dohány, szivar és zsebtárczákat, továbbá ing, gallér, kék, zsebkendő, kesztyűk, Jaeger tenár-féle normal férfi ing és nadrágok, nyakkendők, sötétbátokat nagy választékban, feltűnő olcsó árak és pontos kiszolgálattal mellett. — Szíves tudomásra hívom még, hogy minden szombaton a fennemlített árakat teljesen leszállított árban adom el.

Elvtem jó árakat tartani és szelid árak mellett. — Nagyrődöm a vevőim bizalmát teljesen kiérdemelni.

Becses pártfogást kérve maradok

Kiváló tisztelettel

895. 12—20.

SCHÉFER ANDRÁS.

Mit vegyünk újvívi ajándéknak!!!

Egy családi SINGER varrógépet

BERNÁTH EDE SÁNDORNÁL,

annál is inkább, mert az okvetlen szükséges minden háztartásnál, és örökös darab is. Nagy raktáron van mindenféle u. m.: Singer, Wehler, Wilson, Minerva, a melyek előre és hátra is egyformán dolgozik, Tania, Medium, Howe, Cillinder, kis- és nagy karikahajós, kötő és kézi hímzőgép, a melynek az ára 4 frt és sokkal előnyösebb a géphímzésnél. — Ugyazintén kaphatók nálam minden egyes varrógép és kerékpárreszek, angol-tűk, olajok stb., és a mi fő, havi kis részletbeni fizetés ellenében, ugy a helybeliek, mint a vidéken lakó t. vevők közönségnek. Árúimért öt évig jótállok és meg nem felelés esetén, azonnal kicserélem.

A javításokat gyorsan és olcsón elkészítem!

Becses pártfogásukat kérem

Bernáth Ede Sándor,

varrógép és kerékpár-kereskedő

Kolozsvár (vashidnál)

988. 3—30.

MOLL SEIDLITZ PÓR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A.A. ed-jegyét és aláírását tünteti fel.

A MOLL A.-féle Seidlitz-pórk tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altestbántalmak, gyomorgörcs és gyomorhív, rögzített székrekedés, májbanalóm, vértelenség, amennyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles háziszerek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szertettek. Ára egy leposztelt eredeti doboznak 1 frt 0. 6.

Hamisítások törvényileg fenyttnak.

MOLL-FELE FRANCIA BORSZESZ ES SÓ

Csak akkor valódi, ha mindegyik áveg MOLL A. ed-jegyét és aláírását tünteti fel és „A. Moll” felirata óramattal van zárva.

A Moll-féle francia borszesz és só nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer köszvény, csusz és a megfázás egyéb következményeinek legismertebb népszere. — Egy eredeti áveg órozott ára 90 kr.

Moll Salicylszajvize.

(Főalkatrésze: fűzölgyes szikló.)

A mindennapi szájtisztításnál különösen fontos bármely kora gyermekek, mint felnőttek számára; mert e szájvíz a fogak további épségét biztosítja s egyzersmind évszer fogfájás ellen. Egy Moll A. védjeggyel ellátott áveg ára 60 kr.

Fő szétkúldás:

MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által, Bécs, I., Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta posta-utaváltó mellett teljesítenek. A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Raktár Kolozsvárt: Wolff J. gyógyszer. — Deesen: Nik Ferencz. — M.-Vásárhely: Bueher Karoly. — N.-Egyeden: Kovács József 116. — gyógyszer. — S.-A.-Ujhelyen: Malartsik G. 38—52.